Փոստը ԸՍԱԼՀի օրերը կը հրատարակուի · – Տարեկան բաժանորդագինն է երկու ոսկի արծաթի Մ՛ենթ. կամիկի վճարելի, թէ՛ մայրաքաղաքին եւ իր պատուարանաց եւ թէ՛ գառատաց համար : –Վեց ամսոց համար ալ բաժանորդ կրնդունուի : –Հատը 40 փարայ է, եւ կը գտնուի մանաւանդ պահեստ Գալաթոյ Էյուպեան եւ գրավաճառ Պօղոս եւ բակոր աղայից խանութները : –Յանձնուելու տողը 3 դուռուշ է մէկ անգամի համար : Ամէն ամսուն կըղլայ ամէն անգամներուն համար :

ՀԱՍՑԷ

Ս.ո. Տճօրէն-Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան

Կ. ՊՕԼԻՍ

Պալըգ-բազար Նաֆիյէ խան վերի յարկ Թիւ 16

درعلیه ده بالق پازارنده نافعه خانینده اوست قائده

١٦ نومرولی اوطه ده بونچ غزته سی صاحب امتیازی

جمپارسوم آلاجاجیان

ADRESSE

H. S. ALADJADJIAN

Directeur du journal Arménien

POUNTCH

16 Nafié-Han, Balouk-Pazar 16

CONSTANTINOPLE

Թիւ 2308 — ՇԱԲԱԹ — 1896 ՅՈՒՆԻՍ 22

ԿՐՕՆԱԿԱՆ

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Պէնեդիկտեի գրուածին վրայ

—

կարգակից եղբայր ի Քրիստոս

Ինորոյ հրատարակեալ օրացոյցի մը Յունիս 11 թիւը, որ Պէնեդիկտեի վրայ գրուած սխալ տեսութիւն մը կը ջատագովէր՝ և ընդդիմախօս աշխարհականի մը հերքումը կը մեզադրէր, ինձ դիմելով հարցուցած էիր՝ թէ իմ կարծիքն ինչ է.

Թէ արդարև Առաքելոց լեզուախօսութիւնը Ծայրայեղ յափշտակութեան վայրկենին՝ Ջայինի գրգռումի ժամանակ՝ անդադարութեան մէջ ինկած պահուն լեզուի ծայրիւ ձայն հանե՞լ մի էր, յարևնման երևութի՝ որ ամէն ատեն կը տեսնուի ամէն անոնց վերայ՝ որ ծայրայեղ կերպով սիրած, ծայրայեղ կերպով տառապած և ծայրայեղ կերպով հաւատացած են.

Թէ արդարև այս տեսութիւնը Ս. Գրոց քննութեամբ պարապող բոլոր եւրոպացի թէ՛ աշխարհական և թէ՛ եկեղեցական գիտնոց մեկնութի՞ւնն է, արդէն Պօղոսի թղթերով իսկ հաստատուած.

— Ա՛հա իմ կարծիքն.

* * *

Կրօնքը մաքուր քննադատութենէ և գիտական առարկութիւններէ բնաւ երկիւղ չունի. միայն թէ տգէտ հայեցուածէ և հզարա արհամարհանքէ չխորժիր: Մի՛ ցաւիր. Թող քննական միջոցները գործածուին, գիտնական տեսութիւնները հրատարակուին կրօնքի և անոր պատկանած հրաշալի եղելութեանց վրայ, ի այս կերպով մաքրը կարթննան, յայտնութեան ներքին հարստութիւնը, դերազանցութիւնը և մարդկային բանականութեան հետ ճշդիւ յարմարութիւնը ամէն մարդ կըզգայ. Արդէն մտաւորաց հոգեկան չահը այս կը պահանջէ, կրօնքին պատիւն ու կարևորութիւնը յայտնի է, քրիստոնէական գաղափարաց տարածման և ընկերականութեան հաւատի յառաջդիմութեան ճանապարհը այս միջոցով կը հարթըւի.

Բայց այս հոգեշահ և գեղեցիկ գործը կատարուելու առեն՝ ոմանք առարկութեան այնպիսի ձևեր կը նետեն՝ և բացատրութեան այնպէս մոլար և դայթակղեցուցիչ եղանակներ կը գործածեն եղեր՝ որ մեր հայրերուն՝ մանաւանդ ուղղափառութիւնը վկայուած Ս. Հայրապետաց կրօնքն ու անոր պատմութիւնը հասկնալու կարողութեան վրայ տարակոյսներ կը սփռեն, Հոդ չէ՛. կը-

րօնքը իւր կեցած տեղէն չեն կըրնար խախտել, և մեր Հայրապետներն իրենց աստուածաբանութեամբը միշտ կենդանի են, թերու դէմ վիճաբանութիւնը անոնց պիտի տայ միշտ յաղթանակը.

Ստուգիւ, անհամեստութեան լեզուն և Ս. Հարց գիտութեան վրայ հպարտացեալ նոր տեսութիւն՝ ընթերցողաց մտքին և սրտին մէջ կրօնքը և առ նախնիս աւանդական ակնածանքը կը միտին քիչ շատ թուլցունելու, բայց չեն յաջողիր, դի նոր բան ըսելով՝ գիտուն երևիլ, նորութիւն դրելով և յատագովելով՝ թերթ մը երկուք աւելի քշել հանկցուած է, որ ժամանակիս բարքն է, արդիւնք փառասիրութեան և չահավճառութեան.

* * *

Յիսուս տասն օրէ ի վեր համբարձած էր. Հրեայք բնիկ՝ թէ սփիւռք, ինչպէս կըսուին հեթանոս աղգաց և աշխարհաց մէջ ցըրուեալ իսրայելացիք, յերուսաղէմ ժողովեալ էին. Տօն Պենտեկոստէի սիտի կատարուէր, յիշատակ մեծահռչակ աւուր՝ որ քսան և հինգ դար յառաջ Սինայի դադաթէն ամպովք և փայլակօք հին օրէնքը հրատարակուեցաւ. Յիսուսի աշակերտները, մայրը և եղբայրները վերնատուն մը քաշուած, հաւանօրէն, անդ՝ ուր վերջին պասէքը կերուեցաւ և նոր Չատիկն հաստատուեցաւ, ի միասին կաղօթէին, կըսպասէին՝ որ ըստ խոստման Յիսուսի Ս. Հոգի գայ, տրամադրուին լինել՝ ինչ որ պիտի ըլլային, և ուսանին ինչ որ պիտի ընէին ի վկայութիւն անուանն Յիսուսի և փառաւոր յարութեան նորա, սկսեալ Յերուսաղեմէ մինչև ի ծագս աշխարհի.

Առաքելոց թիւը լրանալու համար, որ ըստ Թուոց ցեղից Իսրայելի՝ երկոտասան ըլլալ պէտք էր, անյուշտ ի հրամանէ Յիսուսի, հարիւր քսանի չափ հաւատացեալ բազմութեան մէջէն երկուք որոշուեցան, վիճակ ձգուեցաւ. Մատաթիայի վիճակեցաւ մտնել ի համարի մեռասան առաքելոց.

Ահն ինչ պիտի լինային աւուրք Պենտեկոստէի, յանկարծ երկինքէն իջաւ հնչիւն մը՝ նման ձայնի սաստկաշունչ հողմոյ, լեցուց տունը ուր նստած էին առաքեալք և աշակերտք. Ներկայք տեսան հրեղէն լեզուներ՝ որ բաժանեցաւ նստաւ իրենց իւրաքանչիւրին վրայ. Հոգի Սուրբ Աստուած էր՝ որ ըստ կանխաւ խոստմանն Յիսուսի Առաքելոց վրայ հանդեաւ ի ձև հրեղէն լեզուի, որով նոցա լեզուներ խօսելու հրաշալի կարողութիւնը պարգևեց, և աստուածային հրով մաքրեց,

ջեռուց և զօրացուց. Առաքեալներն սկսան խօսիլ այլևայլ լեզուներ, որպէս հոգին կը կամէր խօսուիլ ինոսա.

Երուսաղէմի մէջ կեցած բազմութիւնը վազեց, խռնեցաւ արտակարգ բարբառոց կեդրոնը, լսել՝ որ Առաքեալք յստակօրէն կը խօսին զլեզուս այն զանազան ազգաց, պարթևաց՝ մարաց՝ իլամայեցոց՝ ասորւոց՝ յունաց՝ հռոմայեցւոց, և այլն՝ յորս ինքեանք ցրուած էին, զարմացաւ՝ թէ ինչպէս առքա որ առանց բացառութեան գալիլեացիք են, ուրեք գաղթած չեն, կը զործածեն իրենց յատուկ աշխարհաց լեզուները, Աստուծոյ մեծամեծ սքանչելեաց վրայ իրենց սեպհական ընդակից լեզուով հետերնին կը խօսին, ինքեանք կը լսեն և կը հասկնան.

— Ա՛հա բուն եղելութիւնը, ըսր Գործք Առաքելոցի առաջին և երկրորդ գլուխները կը պատմեն.

* * *

Լեզուախօսութեան այս սքանչելիքը՝ որ ուրիշ կարողութեանց հետ արդէն ցուցուած էր նշանակ Ս. Հոգւոյն ներկայութեան, ինչպէս, դևեր հալածել, օձերէ անվնաս մնալ, մահացու թոյնէ չխռնաւորուիլ, հիւանդները ձեռք դնելով բժշկել, –լեզուախօսութեան կարողութիւնը, կըսեմ, Առաքելոց դիտակցութեան մէջ մնաւ և երևեցաւ իբրև հոգևոր աստուածային ներշնչութիւն, որ պիտի գործածուէր ի քարոզութիւն մեծ գործոյն Քրիստոսի յայնժամ՝ այնպէս՝ այնչափ՝ յորժամ՝ որպէս՝ և որչափ կամէր և աղդէր Հոգի սուրբ.

Այս զօրութիւն երկնային որ այսուհետև պիտի տար նիւթն խօսքին՝ զոր Առաքեալը պիտի խօսէր ի մէջ ժողովրդոց և ատենից, առաջի դատաւորաց և թագաւորաց վասն անուանն Յիսուսի, մեծ ի՛նչ է՝ երբ ձևը ևս կամ լեզուն տար՝ որով պիտի խօսէին. միթէ հոն խօսքն առաւել գերակշի՞ռ է քան զրուն խօսքն.

Ս. Գրոց պարզ պատմութենէն՝ հարկ չկայ չեղելու, և բնախօսական սեռի երևոյթ համարիլ բան մը՝ որ ծայրէ ծայր սքանչելիք է. Մայրայեղ յափշտակեալ Հոգին, հոգեխօսական հաստարակ դիպաց մէջ, շատ ձայներ կը հանէ, բայց հառաչանաց աղաղակէ և դարձուդարձ կէս կատար կըրկնաձայնութենէ ուրիշ բան չիկըրնար հանել. օտար լեզու մը՝ որ արդէն լսած և իմացած չէ չկըրնար յիշել, ո՛ւր կը ծայ գործածել. Ջլային գրգռման ժամանակ՝ լուսնոտ, խելագար, գըլ-

խագար և այլն, ձայներ կը հանեն, բայց իրենց բնիկ լեզուէն փըրթած կտորներ և կոկորդի խռնչիւններ միայն կրնան դուրս նետել: Ծայրայեղ տառապեալ մը, օրինակ՝ Բաղատամու կենդանին՝ որ չարաչար ծեծուեցաւ, իրեն ծնար՝ չա՛տ չա՛տ պիտի . . . բայ Ս. Գիրը կըսէ՝ թէ Աստուած անխօսուն էշը գործածեց՝ որ յօդաւոր բարբառով և բան առ բան խօսակցութեամբ նորա տէրը յանդիմանուի: Ս. Գրոց քննութեամբ պարապող բոլոր իմաստուններ գիտեն թէ ինչ է սքանչելիքը և ինչ է իրաց բնական վիճակը՝ իւր ամէն երեւոյթներով: Որ ինչ սքանչելիք է՝ չեն չափեր բնաւ բնական պատահարաց հետ. օրինակ՝ –ծեծն էշը լեզու կը հանէ, ըսելով՝ չեն ուրանար եղելութիւն մը՝ որ փաթուրէն Յորդանանու հովիտը դալու ճանապարհի վրայ պատահեցաւ, և հրաշք մի էր.

* * *

Ս. Առաքեալք բազմազան լեզուօք խօսելն այնպէս՝ ինչպէս լեզուական կանոնը կը պահանջէր այն ամէն ժողովրդոց՝ որ գիրար հասկնալու համար լեզու մը կը գործածէին կանոնաւոր: Բուռն հաւատքի և ծայրայեղ սիրոյ բերմամբ վայրկենական յափշտակութեան և անզգայութեան մէջ լեզուի ծայրէ թռած ձայներ լեզու չեն, և լեզուի պէս ժողովուրդ և հայրենիք չեն ունենար. Եթէ ընդունինք՝ թէ Առաքելոց խօսուածքը յօդաւոր և ըմբռնելի արտասանութիւն մը չէր, այլ ճիկ հանել, հառաչել, մրմռալ՝ ինչպէս կըլլան անխմաստ դանչութիւններ, հրաշք պիտի ըլլար ոչ թէ Առաքելոց խօսելը՝ այլ բազմութեան բան մը հասկնալը զառանցական, անզգայ, անկապ և անկանոն բարբառներէն. Պատչաճութիւնը կը պահանջէր յայնժամ՝ որ լեզուախօսութեան պարգևը վերևոնակ Առաքելոց գլխոց վերև վայլելու հրեղէն լեզուի ձևով՝ ժողովրդեան մէն մի գլխոց վրայ լսողութեան և հասկացողութեան չնորհքը երևեր ականջի կամ գանկի ձևով. Բայց քրիստոնէական հաւատոյ տարածման համար հրաշէց կարգըն այդ չէ եղած. Հոգին սուրբ կը ներշնչէր՝ որ մարգարէն կամ առաքեալը խօսէր, լսողին սիրտը կը դրդռէր՝ որ լսածն ընդունի և հաւատայ. – Տէր իսկ երբոց ըզսիրտ Լիդեայ անուանէ բանիցն Պօղոսի. Գործ. Ժ.Զ. 14.

Առաքելական յայնժամու եկեղեցւոյ մէջ ո՛վ որ հաւատար անուանն Յիսուսի՝ Հոգի Սուրբ ի նմա կը բնակէր, և բնակութիւնը կօժտէր պարգևաւ լեզուախօսութեան, դի այս էր սահմանեալ որոշ նշանն հաւատոյ անուան Յիսուսի. այս էր եղածն ի Ս. Վերնատան. նոյնը եղաւ հեթանոսաց դարձին առաջին օրը ի տան Կուռնելեայ, և այլն:

Հին թէ նոր՝ բոլոր արևմտեան և արևելեան իմաստուն վարդապետաց և հայրապետաց բազմութիւնն, որ Ս. Գիրը սերտած և Քրիստոնէութեան խորհուրդն իմացած են, այսպէս կըսեն: Ոսկեբերան, որ իւր սրբութեան և գիտութեան համար, և Ս. Գրոց վրայ ուղիղ տեսութեանն համար մեծ կշիռ ունի եկեղեցւոյ մէջ և կը համարուի բարձր հեղինակութիւն մը՝ ըսած է. Լեզուի պատիժ մարդը ցրուեց, լեզուի պարգև մարդիկ ժողովեց: Նոյն մտօք կերգէ մեր Ս. Եկեղեցին. Հոգին՝ որ աշտարակի չուրջ միաբանեալները իրարմէ փակեց լեզուներու բաժանմամբ՝ այսօր աղգաց բաժանեալ լեզուները վերստին միաբանեց ի Ս. Վերնատան: – Ն. Լաբրոնացին այս առաւածային մեծ հրաշքը՝ հարկաւ ուրիշ կերպով չպիտի նկարագրէր ի ներքոյն դալստեան Ս. Հոգւոյն:

* * *

Դալով Ս. Պօղոս առաքելոյ բացատրութեան, Ս. Առաքեալը չէ ըսած թէ լեզուախօսութեան պարգևը ղառանցական կամ ցնդական մի բան էր. այլ ընդհակառակն կը բացատրէ՝ թէ կատարեալ պարգև մի էր կարողութեան, և անշուշտ անղեղչելի՝ դի ընդունողը կրնար իբրև իւր գիտակցութեան սեպհական գործիքը՝ այսու երբեմն իսկ անպարծիլ կամ անօգուտ տեղը գործածել. ինչպէս ամէն ժամանակ կը պատահի՝ որ ոմանք հոգևոր չնորհք մը չբաչար կը գործածեն: Զէ՞ որ պիտի լինին այնպիսիներ ալ ի կատարածի աւուր՝ որ արքայութեան դուռը պիտի բաղխեն համարձակութեամբ մարգարէի, դիւահանէ, և բազում մեծամեծ հրաչս գործողի, սակայն պիտի մերժուին. դի հոգևոր պարգևները իրենց անձնական արժանիքը համարելով՝ Քրիստոսի գործոյն վերնասներ հասուցին: Զէ՞ որ լեռներ տեղափոխելու չափ մեծ հաւատք ունեցող բարեպաշտոնները, բոլոր սատուածքը աղքատին բաժնող մեծահամբաւ ողորմածներ, մարտիրոս տանջանաց մէջ լկող մեծանուն ճգնաւորները, կոյսեր, կրօնաւորներ իբրև սրբակրօն անառակներ և աչինչ էակներ պիտի հալին Աստուծոյ բարկութեան առջև. ինչո՞ւ, վասն դի ոչ թէ ի ճըշմարիտ սիրոյ Աստուծոյ և ընկերին այնպէս գործեցին, այլ վաստ ի մարդկանէ չահելու համար:

Նպաստի խնդիր

Ստորագրյալ ուսուցիչներս, որոնք ամառվան արձակուրդի ժամանակ ոչ մի նպաստ չենք ստացել, խնդրում ենք, որ մեզ էլ ներառեն նպաստ ստացողների ցուցակի մեջ։

Ստորագրեցին՝ Ա. Ղազարյան, Ա. Ղազարյան, Ա. Ղազարյան,

ջև սպաննելուն համար, չորեքշաբթի առաւօտ ժամը 10 ին ամենուրեք կախուեցաւ Կ. Պոլիս կամրջին դլուխը,

— Բրեվէզայի ընդհանուր դատախազի օգնականն ու հարցաքննիչն դատի ենթարկուեր են, ինչ ինչ ղեղծմանց պատճառաւ, զորս քններ ստուգեր է քննիչ յանձնաժողովը։

— Օչհիսար դաւառակի 4 գիւղօրէից մէջ վերջին օրերս 3–4 տրամ ծանրութեամբ կարկուտ տեղալով՝ հեղեղներն աւերեր են յիշեալ գիւղերէն Տէվէ–Օլանի մէջ քանի մը տուն, 3 աղբիւր, 1 վարժարան, Իւղէքլիք գիւղի մէջ քանի մը տուն, այդի ու արտ, և Տէմիրճի–Օպա գիւղի մէջ 3 լրացայք, և քչեր տարեր են 20–30 բեռնաբարձ սայլեր։

— Իւսքիւպի ափիոնի բերքին մեծ մաս ձլասուեր է յորդահոս անձրևներէն։

— Եգիպտոսի Էլանեմ գիւղի բնիկներէն կնոջ մը մօրեղբայրն իմանալով որ՝ կինն Էսպուրթի մէջ բանտարկեալ ամուսնոյն ուտելստ ու հագուստ տանելու պատրուակաւ երկու շաբաթին անդամ մը գիւղէն կելնէ, և ի վերադարձին անհամեստ յարաբերութեանց մէջ կը գտնուի ոմանց հետ, – երկու մարդոց միջոցաւ յիշեալ կինն յօշատել տուեր է, և ոճրագործացս մին 4 օր առքը սպանելոյն մարմինն փոխադրելու առեն բռնուեր է ոստիկանութենէն։

— Եաֆայի մէջ 3 սինեակոկա չինելու հրաման ստացեր են հրեայք։

— Սըվասի նահանգի մէջ նոր միւտիրութիւններ կազմել սկսած է Շաքիր վեզա, կը գրէ Թէրճեմանը–Հադիգաթ։

— Էկինէ 4 ժամու ճանապարհ հեռի Տէմիր–Մաղարա ըսուած տեղը աւազակներէ կողոպտուեր են թղթատարութեան սենեկապաններէն Ալի Զավուշ, և ժանտարմայի պաշտօնատան սենեկապահ Ա. Համէտ, որ իրենց հայրենիքն Էկին կերթան եղեր։ Կողոպուտն է 7000 ղրչի դոյզ և 30 լիրա։

— Երուսաղիմայ մէջ հնութիւններ խուզարկող Պ. Պլիս և ընկերն դիշեր ատեն իրենց բնակարանն վերադառնալու ատեն, քանի մը մարդիկ նոցա վրայ յարձակեր, Պ. Պլիսի թևը կոտրեր, և ոստիկանութեան պաշտօնեայք հասնելով՝ յարձակողաց մէկ երկուքն բռներ են։ Երուսաղիմայ կառավարիչն, որ Բէմլէ կը գտնուի եղեր, լսածին պէս յերուսաղէմ փութացեր և ասպատակաց անյապաղ ձերբակալման համար հրամաններ տուեր է։

Պատուաճան, Աստիճան, Պատճօճ,

Կրետէի կուսակալութիւնն՝ Սուսամի պէյ ձօրձի վաշայի։ – Սուսամի պէյութիւնն՝ Սթէֆանաքի Միւդիւրիս պէյի։ – Վանայ կուսակալութիւնն՝ Թէհրանի նախորդ դեսպան Շէմսէտտին պէյի։ – Կրետէի կուսակալութեան խորհրդականութիւնն՝ Գանտիայի կառավարիչ Միքիմիա Հասան վաշայի։ – Գանտիայի կառավարչութիւնն՝ Բէսթիայի նախորդ կառավարիչ Սիւլէյման Ասաֆ վաշայի։ – Կրետէի նախորդ կուսակալ Ասլտուղլաճ վաշա՝ կղզւոյն դիւանագործական հրամանատարութեան պաշտօնին մէջ վերահաստատեցաւ Միւշիրութեան աստիճանաւ։ – Երևման ժողովոյ անդամ կարգեցաւ՝ հեռագրութեան ու թղթատարութեան հանարակալութեան դիւանի տրքագրիչ Ճէմալէտտին էֆէնտի։ – Ակռանակուռ Օսմանկէ պատուանշան՝ դիւանագործական արարողապետ Հասան վաշայի։ – Երկրորդ աստիճանի Օսմանկէ՝ տասնեւորդ զօրաւագէնի հրամանատար Շէհատ վաշայի։ – Երրորդ աստիճանի Օսմանկէ՝ Կրետէի ատենադրական վոխհիւպատոս Պ. Նէրթէրի եւ Շամի ռուսական հիւպատոս Պ. Պըլանդի։ – Չորրորդ աստիճանի Մէճիտիէ պատուանշան՝ Հաճընի ոստիկանութեան տեսուչ Միւլազիմ Մէհմէտ Նախմ էֆէնտիի։ – Էնկիւրիի նահանգի Պօղազլեան դատաւորի դայմադամութիւնն՝ Գալի նախորդ դայմադամ Մուսթաֆա էֆէնտիի։ – Երկրորդ աստիճանի Օսմանկէ՝ Սուսամի Պէյ Սթէֆանաքի Միւդիւրիս պէյի։ – Երկրորդ աստիճանի Մէճիտիէ՝ Իզմիրի Բէժիի տնօրէն Պ. Քօրսոնի։ – Երրորդ աստիճանի Մէճիտիէ՝ Գասթամունիի առողջապահական ընդհանուր քննիչ Շէրէֆէտտին էֆէնտիի։ – Երկրորդ աստիճանի Շէֆգաթլի պատուանշան՝ Տէրքոսի Չրի արտօնատէր Թէրզօ պէյի դստեր եւ Մանասթըրի խաղական հիւպատոսարանի առաջին թարգմանին ամուսին տիկնոջ։ – Իւլբայի առաջին աստիճան՝ պետական խորհրդոյ նախնական դատարանի անդամներէն Պադի, եւ նոյն դատարանի ընդհանուր դատախազ Ֆուատ պէյերու։ – Սանկչէի երկրորդ աստիճան՝ Ա. յարնի նահանգի Գատասպա գաւառակի գայմագամ Իսմայիլ Հագգը էֆէնտիի։ – Առաջին աստիճանի Մէճիտիէ՝ Էսկիշէհիրի տոմարակալ Մէհմէտ էֆէնտիի։ – Երկրորդ բանակի հրամանատար կարգեցաւ Էսկիշէհիրի կուսակալ Արիֆ փաշա՝ Միւշիրութեան աստիճանաւ։ – Կիւմիւշխանէի կառավարիչ անուանեցաւ՝ Թաղապետական հինգերորդ չրջանակի տնօրէն Ճէմալ պէյ։ – Երզինջայ պաշտօնատան իրաւաբանական խորհրդական անուանեցաւ Ա. յարնի նահանգի Հուդաւէնդի դատարանի նախագահ Մահմուտ Լատա էֆէնտի։ – Երզրումի նահանգի տոմարակալութիւնն՝ Տրապիզոնի նախորդ տոմարակալ Էմին էֆէնտիի։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Աքիօն. – Ա.յս շաբթու հրապարակը քիչ մը բանուկ լինելով՝ Եւրոպիոյ համար գործեր եղան, 24 անտուկ հին Բէօթահէա – Իսկիշէհիր–Սիվրիհիսար՝ 119½ ղրուշէն. 6 անտուկ՝ նոր բերքէն՝ կէյվէ՝ ստորին տեսակը մէկտեղ՝ 110–112 ղրուշէն. 3 անտուկ՝ նոր բերքէն՝ կէյվէ՝ 115 ղրուշէն ծախուեցաւ։ Ա.յս տարուան բերքէն մինչ այսօր եկածը 18 անտուկ. նախորդ տարի մինչ սոյն օր եկածը 32 անտուկ էր։

Թիքիրդ. – Ա.յս շաբթու ևս հրապարակը խիստ լաւ լինելով՝ սովորական ապրանքներէն 21 էն մինչ 22 ղրուշի, և առանց ստորին ապրանքի տեսակներն՝ մինչ 21¼–22½ ղրուշի ծախուեցան. Գինիներն ու հրապարակը խիստ ամուր են. այս շաբթու 600 հակ ծախուեցաւ 21 էն մինչ 22½ ղրուշի, և Պէյազարիի տեսակը 23 ղրուշի։

Այծեվռոզ. – Հրապարակը այնքան ամուր չէ. ըստ տեսակին և կշռոյն՝ 0/0 ին 5 ղեղչով ղոյզը 19–22 ղրուշի կը ծախուի։

Յոռնե. – Հրապարակը առ այժմ լաւ է. Անատոլուի ապրանքներն՝ կակուղ տեսակը՝ քիլէն 13¼–14¼ էն. կարծր տեսակը՝ օխան 28–29 վարայէն ծախուեցաւ։

Դարի. – Հրապարակը խիստ թոյլ է. Անատոլուի լաւ, ճերմակ լեցուն ապրանք՝ 8000 քիլէ՝ Իզմիտ վակօնէն յանձնելի՝ օխան 21 վարայէն ծախուեցաւ։

Բուրդ. – Իզմիտ յանձնելի ճերմակ տեսակը օխան 5–51/4 ղրուշէն կրնայ ծախուիլ։

Երկաթի գիներն ևս այս շաբթու թէ՛ առ և թէ՛ Եւրոպիոյ մէջ շատ և շատ հաստատ են, բայց ո՛չ վաճառուիլ և ո՛չ ալ յանձնարարուելիւն կայ։ Գինեղուն այս բարձրացման չարունակութիւնն անստոյգ է։

ԴՐԱՄԱՆ

Կ. Պոլիս 22 Յունիս 1896

Օսմանեան Բօնօլիտէ	22-
Րումելիի Երկաթուղի Ֆրանգ	101-75
Թրամուէյ	Լ. 0. 870

Օսմանեան լիրան 100 ղրուշէն

Մէճիտիէ	108-20
Մէճիտիէ	98-
Հինգնոց	102-20
Վեցնոց	103-
Ռուպլի Թղթադրամ	8-49
Թասֆիկէ	18-
Ռուսիոյ Ռոլ	90-50
Դաղղիական լիրա	87-15
Անգղիական »	109-38
Գրմիտ	51-10

Փունջի հետ բաժանորդութենէ հաշիւ ունեցողներէ կը խնդրուի վճարել անյապաղ, և հրապարակաւ աղդարարութեանց հարկ չթողուլ։

Արտաքին լուրեր

= Ձաբունի խորհրդարանն՝ որ երեք ամիսէ ի վեր բացուած է, կառավարութեան կողմանէ մատուցեալ 135 ծրագրոյ 126ն ընդուներ է, որոց մէջ կարևորագոյն ծրագիրք կը գտնուին, ինչպէս՝ Ձաբունի ծովային ու ցամաքային զօրութիւններն 10 տարուոյ մէջ կրկնապատկել, և տուրքերն աւելցնել մինչև 40 առ հարիւր, Ձաբունի կառավարութեան համար մեծ յաջողութիւն կը համարուի ծրագրոյ ընդունուիլն, որովհետև չինական պատերազմէն ետքը Ձաբունի ո՛րևէ չինական երկրի չափերէն՝ խորհրդարանին մէջ նախարարաց ընդդիմադիր մաս մը կազմած է։ – Ձաբունի ներքին գործոց նախարար անուանուեր է ազատական կուսակցութեան գլխաւորներէն կոմս Իթակաքի։

= Դարատաղի Նիքիթա իշխանի դուստր Բաէնի իշխանուհւոյն հետ պիտի ամուսնանայ եղեր Սերպիոյ Ալեքսանդր արքային։

= Ռուսիոյ կայսերական պալատան վերատեսուչ կոմս Վորոնձօֆ Տաշկօֆ՝ հրաժարեր է։

= Ի Ձաբուն վերջին օրերս երկրաշարժէ և ծովային ողողումներէ մեռնողներուն թիւն մինչև 27000 եղած է, բայց ի 8000ի չափ վիրաւորեալներէ։

= Սերպիոյ Թագաւորն ներուան չնորհեց քաղաքական յանցաւորաց, ի չնորհս այցելութեան Դարատաղի իշխանի։

= Կըսուի թէ՝ Անգղիոյ կառավարութիւնն՝ որ անցեալներն կը մերժէր Միացեալ Նահանգաց հանրապետութեան միջամտութիւնն ի խնդիր Վենեցուէլայի հողային վէճին, – այժմ կը հաւանի որ յիշեալ հանրապետութիւնն իրաւաբար կանդնի, և ինքն Անգղիա ընդունի դործադրել ի՛նչ վճիռ որ որոշուի։

= Հռոմէ հեռադիր մը կը ծանուցանէ թէ՝ Հապէշաստանի Մենէլիք թագաւորն կը յաժարի արձակել իտալացի դերեաց ամենքն ալ, 36 միլիոն ֆրանգ իբր փրկանք ընդունելով։

= Հռոմայ Պապն «Բրիստոնէական եկեղեցւոյ Միութեան» վերաբերեալ կոնդակ մը հրատարակեց։

= Գաղղիոյ նախարարապետ Պ. Մելլին անցեալ երկուշաբթի խնճոյք տուաւ դեսպանաց, և ներկայ գտնուեցաւ օսմանեան դեսպան Միւնիր պէյ ալ։

= Մերպիոյ կառավարութիւնն ի Վիէննա կը բանակցի նոր վոխառութեան մը համար։

= Ըստ վերջին հեռադրայ՝ Զինաստանի կայսրուհւոյն քոյրը մեռեր է, և ոչ թէ ինքն կայսրուհին, ինչպէս սխալմամբ հրատարակուած էր անցեալ շաբթու։

= Զինաստանի մէջ անցադիր ուղղող ուղևորին ափին իւղոտ մեղան կը քսեն, և ձեռքը կակուղ ու բարակ թղթի մը վրայ կոխել կուտան. Թղթին վրայ կը ծծուի ափին պատկերը մինչև ամենանուրբ դիծերն, անցադրի դիւանին անօրէնն այս թուղթը կըստորագրէ և ուղևորին կուտայ։ Ա.յսպիսի անցադիր մը խարդախել անկարելի է, որովհետև իւրաքանչիւր անձի ափերուն գիծերն իրարմէ բոլորովին տարբեր են եղեր։

= Զվիցերիի մէջ, իգական արդուղարդի և նորաձևութեանց բաղմաղան ընտրուց վրայ Բայերն անուն բժիշկ օրիորդի մը արտասանած աղդու ատենախօսութիւնը՝ խորին աղդեցութիւն ընելով ներկայ ափկնանց ու օրիորդաց, բաղումք միաբաներ և ատորագրեր են որ այսուհետև չգործածեն սեղմիրան (գօտեսէ), ձեռնոց (բայց ի մեծ հանդիսաներէ) և երկար չրջազգեստներ։

= Ցունաստանի Ներաիտօվնեի լերան վրայ անցեալ երկուշաբթի ահագին փոթորիկ մը պատահելով՝ դարաւոր ծառեր արմատախիլ կործաններ, Պեզենիգօ գիւղի բնիկներէն չորս հովուուհիք, 8–15 տարեկան, չրահեղձ եղեր են, և միայն աղջիկ մը ազատեր է՝ ծառի մը վրայ ելնելով։ Հովուուհիք այրի մը մէջ ապաստանած են եղեր, բայց հեղեղներն այրը խուժեր են, և խեղճերուն մարմիններն ժամու մը ճանապարհ հեռի գտնուեր են։

= Հապէշաստանէ պաշտօնական մը ղրկուեր է ի Գահիրէ։ Անգղիական հիւպատոսն կառքն ու քանի մը պաշտօնատար ղրկելով՝ առաջարկեր է որ իւր բնակարանն իջնէ, սակայն պաշտօնականն ծանուցեր է թէ իրեն հրամայուած է Ղպտի Պատրիարքին հիւր ըլլալ։ Հապէշ պաշտօնեայն Ա.տուային կուսակալ է, Էմիր Ոմարկեահ է անունն. 50 տարեկան. բաւական տեղեակ է անգղիական ու արաբական լեզուաց, և քիչ մ'ալ գաղղիականին։ Դեռ գաղանի է այս առաքելութեան պատճառն։ Եգիպտական լրագիրք դրած են թէ՝ երկու նամակ բերած է Ղպտի Պատրիարքին, մին՝ Բաս Մանկաշայի, և միւսն՝ Բաս Ալուլայի կողմանէ, և այս նամակ մէջ յիշուած է հապէշաց սերն առ Ղպտի դատաւորութիւն։

ԳՈՂԸ

Տիկին Անժելիքօ՝ Պօրսայի բաղմամբոխ վայրէն կանցնէր, որոյ երկու կողմերն Պօրսայի դործերով զբաղող սեղանաւորք և նոցա դործակատարք յոյժ զբաղեալ կը թուէին, Փոքրիկ ծակի մը ներքեն խառնած մրջնոց տեսարանն էր դոդ ցես՝ Պօրսայի այս արտաքին երեւոյթն։ Տիկինն՝ տակաւին հազիւ 22 տարեկան, այրի տիկնոջ յատուկ սեւ շրջազդեստովն բաղմութեան մէջ իբրև դոհար կը վայլէր։ Ա.յն զբաղմանց մէջ իսկ, սեղանաւորք և այլք թողլով իրենց դործ և աշխատութիւն, համակրանօք կը դիտէին պատիկինն։

Ա.յս տիկնոջ կենսագրութիւնն յոյժ պարզ էր։ Երբ տակաւին տղայ էր, հայրն և մայրն բաւական մեծ հարստութիւն մը թողլով՝ մեռած էին։ Ինքն դիշերօթիկ վարժարան մը երկար ժամանակ ուսանելէ վերջն պառաւ մօրաքրոջը քով կրթուած էր։ Դեղեցկութիւնն ու հարստութիւնն գինքն յոյժ փչացուցած և օգտին դաղափարաց մղած էին։

Պարահանդէսն ու թատրոնն յոյժ կը սիրէր։ Դիշեր մը պարահանդիսի մը մէջ, զբօսանաց անհաճոյ կեանքի մէջ կարի յոյժ անուանի կոմս Տօրոնի հետ պարած էր, որ 40 տարեկան էր։ Կոմս Տօրոն նոյն դիշերն ծանրաբարոյ և լուրջ երեւցաւ. այսպիսի կենսավարժ ամենաճարտար աղջիկ մը և կին մը իսկ խաբելու և սիրահար կեղծելու մէջ շատ և շատ վարժ էր։ Տիկին Անժելիքօ ալ այս անհաճոյ կեանքի վարժ և փորձառու ըլլալով հանդերձ խաբուեցաւ։

Երկու ամիս վերջն այս երկուքին ամուսնութեան հանդէսն կատարուեցաւ։ Կոմսն իւր պատուանունն միայն ուներ և ուրիշ ոչինչ։ Դերձակին, կօշկակարին և տան վարձքն վճարելով մի քանի տարի հանգիստ ապրելու համար մի քանի հազար ֆրանգի պէտք ուներ։ Ա.յս պէտքն իւր կնոջմէն առած դրամօժիտէն վերջին ծայր հանդարտ սրտով հոգաց։

Ամուսնութեան առաջին տարին կոմսն իւր կինն բոլորովին ազատ թողուց իւր քմահաճոյից մէջ։ Երկրորդ տարւոյն մէջ մինչև իսկ չէր փնտռեր և չաւաքներով տուն չէր գար։ Տիկինն ամուսնոյն այս կենցաղէն շատ գոհ էր։ Ա.րդէն նա ալ պատն չէր սիրեր։ Վերջապէս օր մը երկու պարզ վաճառականաց մէկմէկէ զատուելուն նման երկուքն ալ առանց յուզման և վշտի բաժանուեցան օրոշելին, և նոյն օրէն բոլորովին անջատեալ կենսակիլ սկսան։

Երեք ամիս վերջն կոմսն մեծ նամարտի մը մէջ ձեռասակար կերպիւ վիրաւորեցաւ, և մի քանի օր չարաչար տանջուելէ վերջը մեռաւ։ Ա.յս մենամարտի չարժառիթ՝ սոսկական երդչուհիի մը լինելն՝ Փարիզի բոլոր ընկերութիւնք հեգնելով կը խօսէին։

Տիկին Անժելիքօ ամուսնոյն մահուան վրայ երբէք չդաւեցաւ, բայց աշխարհի ընդունած սեւ զդեստն հագաւ։

Անժելիքօյի նոյն առաւօտ Պօրսա դալուն պատճառն՝ պայմանա-

ՃԴՎԱՓ

ՏՈՒՆ ԿԱՀԱՎԱՅԻՔԻ ԳՎՎԱԺՎՍՅԵՐՈՑ ՏՎԱՅՈՅՈՒՆ ՊԱՀԱՆՋՎՈՒՄ Է ՊԱՏՎԱԿԱՆ ՀԱՎԱՔԱԺՈՂՈՎԻ ՀԱՄԱՐ ՀԱՅՏՆԻ ՈՐՈՇ ՏՆԱՅԻՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ի ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆԻ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ՀՈԴՎԱԾԻ ՕՐԵՆՍԴՐՔԻ 1-ԻՆ ՀՈԴՎԱԾԻ 1-ԻՆ ԿԵՏԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆ ՀԱՅՏՆԻ ՈՐՈՇ ՏՆԱՅԻՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀՀ